

Bruselj, 22. junij 2020

OBVESTILO DELEŽNIKOM

IZSTOP ZDRUŽENEGA KRALJESTVA IN PRAVILA EU NA PODROČJU INVAZIVNIH TUJERODNIH VRST

Združeno kraljestvo je 1. februarja 2020 izstopilo iz Evropske unije in je postalo „tretja država“¹. Sporazum o izstopu² določa prehodno obdobje, ki se bo končalo 31. decembra 2020³. Do tega datuma se pravo EU v celoti uporablja za Združeno kraljestvo in v njem.⁴

V prehodnem obdobju se bosta EU in Združeno kraljestvo pogajala o sporazumu o novem partnerstvu, ki bo določal zlasti območje proste trgovine. Vendar ni mogoče z gotovostjo reči, ali bo ob koncu prehodnega obdobja tak sporazum sklenjen in bo začel veljati. V vsakem primeru bi tak sporazum z Združenim kraljestvom vzpostavil odnose, ki bodo v smislu pogojev dostopa na trg zelo drugačni od tistih na notranjem trgu,⁵ v carinski uniji EU ter na območju DDV in trošarin.

Zato se vse zainteresirane strani, zlasti gospodarski subjekti, s tem obvestilom opozorijo na pravni položaj po koncu prehodnega obdobja (del A spodaj). To obvestilo pojasnjuje tudi nekatere pomembne določbe o ločitvi iz Sporazuma o izstopu (del B spodaj) ter pravila, ki se bodo po koncu prehodnega obdobja uporabljala na Severnem Irskem (del C spodaj).

¹ Tretja država je država, ki ni članica EU.

² Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irka iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL L 29, 31.1.2020, str. 7; v nadaljnjem besedilu: Sporazum o izstopu).

³ Prehodno obdobje se lahko pred 1. julijem 2020 podaljša enkrat za največ eno ali dve leti (člen 132(1) Sporazuma o izstopu). Vlada Združenega kraljestva tako podaljšanje zaenkrat zavrača.

⁴ Razen nekaterih izjem iz člena 127 Sporazuma o izstopu, od katerih pa nobena ni relevantna v okviru tega obvestila.

⁵ Zlasti sporazum o prosti trgovini ne določa načel notranjega trga (na področju blaga in storitev), kot so vzajemno priznavanje, načelo države izvora in harmonizacija. Sporazum o prosti trgovini tudi ne odpravlja carinskih formalnosti in kontrol, vključno s tistimi, ki se nanašajo na poreklo blaga in njegove vložke, ter prepovedi in omejitve uvoza in izvoza.

Nasveti deležnikom:

Da bi se obravnavale posledice iz tega obvestila, se proizvajalcem/izvoznikom s sedežem v tretji državi, vključno z Združenim kraljestvom, ki proizvajajo ali izvažajo žive rastline in živali, dane na trg v EU, zlasti svetuje, naj preverijo seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije; https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm). Vrste s tega seznama (vključno z vsemi deli, gametami, semeni, jajci ali propagulami, ki bi lahko preživele ter se nato razmnoževale) se ne smejo vnesti na ozemlje Unije, niti med tranzitom pod carinskim nadzorom, zanje pa veljajo tudi druge omejitve.

Opozorilo:

V tem obvestilu niso obravnavana:

- pravila EU o zdravju in dobrobiti živali ter javnem zdravju v zvezi s premiki živih živali;
- pravila EU na področju zdravja rastlin;
- pravila EU o ogroženih vrstah in
- pravila o potovanju v spremstvu hišnih živali.

Za te vidike so v pripravi ali pa so bila že objavljena druga obvestila.⁶

A. PRAVNI POLOŽAJ PO KONCU PREHODNEGA OBDOBJA

Po koncu prehodnega obdobja se Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst⁷ ne bo več uporabljala v Združenem kraljestvu.⁸ To ima zlasti naslednje posledice:

1. VSTOP ŽIVIH ŽIVALI IN RASTLIN V EU

V skladu s členom 7 Uredbe (EU) št. 1143/2014 je žive osebkne katere koli vrste s seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije), prepovedano vnesti na ozemlje Unije, niti med tranzitom pod carinskim nadzorom, in prevažati v Unijo (z izjemo prevoza vrst v objekte za odstranitev). Ta prepoved velja tudi za vse dele, gamete, semena, jajca ali propagule, ki bi lahko preživele ter se nato razmnoževale. Prepovedane vrste so

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_sl.

⁷ UL L 317, 4.11.2014, str. 35.

⁸ V zvezi z uporabo Uredbe (ES) št. 1143/2014 za Severno Irsko glej del C tega obvestila.

navedene v Prilogi k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2016/1141, kakor je bila spremenjena.⁹

Odstopanje od navedenih omejitev je mogoče v skladu z dovoljenji, ki jih organi držav članic izdajo za izvajanje raziskovalnih dejavnosti ali ohranjanje *ex-situ* invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, znanstveno produkcijo in poznejšo uporabo v zdravstvene namene. Dovoljenja se lahko v izjemnih primerih zaradi prevladujočega javnega interesa izdajo za druge dejavnosti, če je Komisija to prej odobrila.

Odstopanje se uporablja tudi za lastnike hišnih živali, ki živali invazivne tujerodne vrste s seznama Unije ne posedujejo v komercialne namene, do naravne smrti živali. Izpolnjeni morajo biti naslednji pogoji: (a) živali so posedovali, še preden so bile uvrščene na seznam Unije; (b) živali so zaprte v zaprtem sistemu in uvedeni so vsi primerni ukrepi za zagotovitev, da razmnoževanje ali pobeg nista mogoča.

2. IZSTOP ŽIVIH ŽIVALI IN RASTLIN IZ EU

V skladu s členom 7(d) Uredbe (EU) št. 1143/2014 je žive osebkke katere koli vrste s seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije), prepovedano prevažati iz Unije (z izjemo prevoza vrst v objekte za odstranitev). Ta prepoved velja tudi za vse dele, gamete, semena, jajca ali propagule, ki bi lahko preživel ter se nato razmnoževali. Prepovedane vrste so navedene v Prilogi k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2016/1141, kakor je bila spremenjena.

Uporabljajo se odstopanja v skladu z dovoljenji in za lastnike hišnih živali, kot so opisana zgoraj.

3. URADNI NADZOR OB UVOZU

V skladu s členom 15 Uredbe (EU) št. 1143/2014 se za kategorije blaga z oznakami kombinirane nomenklature, na katere je zabeležen sklic na seznamu Unije, uporablja uradni nadzor zaradi preverjanja, da blago (a) ni na seznamu Unije ali da (b) zanj obstaja veljavno dovoljenje. Če je med tem nadzorom ugotovljena neskladnost, se začetek carinskega postopka odloži ali pa se blago zadrži. V skladu s členom 13 Uredbe (EU) št. 1143/2014 lahko države članice na mejah Unije vzpostavijo druga preverjanja, da bi preprečile nenameren vnos invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo (npr. kot onesnaževalcev v drugem blagu).

⁹ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1141 z dne 13. julija 2016 o sprejetju seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, v skladu z Uredbo (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 189, 14.7.2016, str. 4). Konsolidirana različica seznama je na voljo na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:02016R1141-20190815&from=SL>.

B. ZADEVNE DOLOČBE O LOČITVI IZ SPORAZUMA O IZSTOPU

1. GIBANJE BLAGA OB KONCU PREHODNEGA OBDOBJA

Člen 47(1) Sporazuma o izstopu določa, da se pod pogoji iz tega sporazuma gibanje blaga ob koncu prehodnega obdobja šteje za gibanje blaga znotraj Unije v zvezi z zahtevami za izdajanje uvoznih in izvoznih dovoljenj po pravu Unije.

Primer: Živi osebki vrst s seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, ki se ob koncu prehodnega obdobja gibljejo med EU in Združenim kraljestvom, lahko še vedno vstopijo v EU, če:

(a) zanje obstaja veljavno dovoljenje v skladu s členom 8 ali 9 Uredbe (EU) št. 1143/2014 ali

(b) gibanje zadeva prevoz v objekte za odstranitev.

2. ZAHTEVKI ZA UVRSTITEV INVAZIVNIH TUJERODNIH VRST NA SEZNAM UNIJE

Združeno kraljestvo od svojega izstopa, tj. že med prehodnim obdobjem, Komisiji ne more predložiti zahtevkov za uvrstitev invazivnih tujerodnih vrst na seznam Unije.¹⁰

C. PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO NA SEVERNEM IRSKEM PO KONCU PREHODNEGA OBDOBJA

Po koncu prehodnega obdobja se uporablja Protokol o Irski/Severni Irski.¹¹ Protokol o Irski/Severni Irski je predmet redne privolitve izvršnega organa in skupščine Severne Irske, pri čemer začetno obdobje uporabe zajema štiri leta po koncu prehodnega obdobja.¹²

Na podlagi Protokola o Irski/Severni Irski se nekatere določbe prava EU uporabljajo tudi za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko. Poleg tega sta se EU in Združeno kraljestvo v Protokolu o Irski/Severni Irski dogovorila, da se, kolikor se določbe EU uporabljajo za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko, Severna Irška obravnava kot država članica.¹³

Protokol o Irski/Severni Irski določa, da se Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in

¹⁰ Člen 128(6) in točka 12 Priloge VII k Sporazumu o izstopu.

¹¹ Člen 185 Sporazuma o izstopu.

¹² Člen 18 Protokola o Irski/Severni Irski.

¹³ Člen 7(1) Sporazuma o izstopu v povezavi s členom 13(1) Protokola o Irski/Severni Irski.

širjenja invazivnih tujerodnih vrst uporablja za Združeno kraljestvo in v njem v zvezi s Severno Irsko.¹⁴

To pomeni, da sklicevanje na EU v delih A in B tega obvestila vključuje Severno Irsko, sklicevanje na Združeno kraljestvo pa se nanaša le na Veliko Britanijo.

Natančneje, to med drugim pomeni:

- gibanje blaga iz Severne Irske v tretjo državo je izstop v smislu Uredbe (EU) št. 1143/2014;
- gibanje blaga iz Severne Irske v EU ni uvoz, ampak gibanje znotraj EU v smislu Uredbe (EU) št. 1143/2014;
- gibanje blaga iz tretje države ali Velike Britanije v Severno Irsko je uvoz v smislu Uredbe (EU) št. 1143/2014, vključno za namene uradnega nadzora;
- dajanje na trg in kakršna koli druga uporaba vrst s seznama Unije na Severnem Irskem sta prepovedana, razen za dejavnosti, za katere obstaja veljavno dovoljenje. Ta omejitev se uporablja tudi za blago, poslano iz Velike Britanije v Severno Irsko;
- Uredba (EU) št. 1143/2014 se uporablja za Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko, in sicer:
 - Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko pripravi in sprejme akcijske načrte za obravnavanje prednostnih poti nenamernega vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo;
 - Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko vzpostavi sistem nadzora nad invazivnimi tujerodnimi vrstami, ki zadevajo Unijo, ter vnos ali navzočnost teh vrst priglasijo Komisiji in o tem obvesti države članice;
 - Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko uvede učinkovite ukrepe za obvladovanje tistih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, za katere je bilo ugotovljeno, da so močno razširjene na njegovem ozemlju. Izvedejo se tudi ustrezni ukrepi za obnovo;
 - Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko sprejme predpise o kaznih za kršitve te uredbe in si v skladu z načelom „onesnaževalec plača“ prizadeva povrniti stroške ukrepov, potrebnih za preprečitev, čim večje zmanjšanje ali ublažitev škodljivih vplivov invazivnih tujerodnih vrst;
 - v zvezi s Severno Irsko se za Združeno kraljestvo uporablja obveznost poročanja iz člena 24 Uredbe (EU) št. 1143/2014.

V skladu s členom 6(1) Protokola o Irski/Severni Irski se določbe prava Unije, ki se uporabljajo na podlagi tega protokola ter prepovedujejo ali omejujejo izvoz blaga, za

¹⁴ Člen 5(4) Protokola o Irski/Severni Irski in del 26 Priloge 2 k navedenemu protokolu.

trgovino med Severno Irsko in drugimi deli Združenega kraljestva uporabljajo le v obsegu, ki ga strogo zahtevajo morebitne mednarodne obveznosti Unije.

Natančneje, to med drugim pomeni:

- člen 7(d) Uredbe (EU) št. 1143/2014 se ne uporablja za izvoz invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, iz Severne Irske v Veliko Britanijo.

Vendar Protokol o Irski/Severni Irski ne vključuje možnosti, da Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko:

- sodeluje pri odločanju in oblikovanju odločitev Unije;¹⁵
- sproži postopke ugovora, zaščitne postopke ali arbitražne postopke, kolikor ti postopki zadevajo tehnične predpise, standarde, ocene, registracije, certifikate, odobritve in dovoljenja, ki jih izdajo ali opravijo države članice EU;¹⁶
- deluje kot vodilni organ za ocene, preglede in izdajo dovoljenj;¹⁷
- se sklicuje na vzajemno priznavanje dovoljenj, ki so jih izdali organi Združenega kraljestva, v EU.¹⁸

Natančneje, to med drugim pomeni:

- Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko ne more ugovarjati nobeni posodobitvi seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo;
- Združeno kraljestvo v zvezi s Severno Irsko Komisiji ne more predložiti zahtevkov za uvrstitev invazivnih tujerodnih vrst na seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, v skladu s členom 4(4) Uredbe (EU) št. 1143/2014 in
- dovoljenje iz člena 8(2) Uredbe (EU) št. 1143/2014, ki ga Združeno kraljestvo izda za Severno Irsko, ni priznано v državi članici EU.

Splošne informacije o veljavni zakonodaji Unije so na voljo na spletišču Komisije o invazivnih tujerodnih vrstah (https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm). Te strani bodo po potrebi posodobljene z dodatnimi informacijami.

¹⁵ Kadar bo potrebna izmenjava informacij ali medsebojno posvetovanje, bo to potekalo v skupni posvetovalni delovni skupini, ustanovljeni s členom 15 Protokola o Irski/Severni Irski.

¹⁶ Peti pododstavek člena 7(3) Protokola o Irski/Severni Irski.

¹⁷ Člen 13(6) Protokola o Irski/Severni Irski.

¹⁸ Prvi pododstavek člena 7(3) Protokola o Irski/Severni Irski.

Evropska komisija

Generalni direktorat za okolje